

Respectprotocol

Dr. J. Woltjerschool & Dr. J. C. Logemannschool

Onderdeel van Kind en Onderwijs Rotterdam

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Begripsbepalingen	3
Preventie	4-5
Communicatie	6-7
Redenen om pestgedrag aan te pakken	8
Signalen	9
De werkwijze	10-12
Digitaal pesten	13
Samenwerking	14
Klachtenregeling	14
Verslaglegging	15
Monitoren	15
Afwijken van het pestprotocol	15

Voorwoord

Sinds 1 januari 2006 is het wettelijk verplicht om als school een zorgplan te hebben. Een onderdeel van dit plan is een Respectprotocol. Het Respectprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van respectloos gedrag op school. Wij vinden het als school belangrijk dat leerlingen elkaar respecteren en dat pesten wordt voorkomen. Wanneer ze dit op jonge leeftijd leren, dragen de leerlingen deze waarde in hun toekomst met zich mee.

Dit respectprotocol heeft als doel om de veiligheid op school te waarborgen. Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Dat vraagt wel, dat wij kinderen leren zich assertief op te stellen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Alle medewerkers op beide scholen en ouders uit de medezeggenschapsraad steunen gezamenlijk dit Respectprotocol.

Om leerlingen verantwoordelijkheid en zelfbewustzijn bij te brengen besteden we in ons onderwijs aandacht aan zowel kennis als sociale vaardigheden, zodat de leerlingen zich kansrijk kunnen ontwikkelen. Ons onderwijs is daarom betekenisvol en toekomstgericht ingericht. Een basisvoorwaarde om onderwijs aan te bieden is een veilig klimaat en oog hebben voor het individuele kind. Een basisvoorwaarde om onderwijs te ontvangen is ook een veilig klimaat en de leerling moet het gevoel hebben dat hij/zij wordt gezien.

Ons pedagogisch klimaat wordt ingevuld vanuit openheid, duidelijkheid en respect.

We werken aan een veilige leeromgeving, waarin iedereen mag zijn wie hij/zij is. Onze normen en waarden bieden houvast bij het beantwoorden van de vraag die regelmatig terugkomt: *hoe ga je hier met elkaar om?* Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat we elkaar ruimte willen geven, rekening houdend met elkaar. Dit vanuit het vertrouwen dat we met elkaar het goede willen doen.

Bij ons op school is Laura Rotgans (leerkracht groep 1/2b) opgeleid tot anti-pestcoördinator. Zij vertegenwoordigt voor de Dr. J. C. Logemannschool en de Dr. J. Woltjerschool de rol van anti-pestcoördinator.

Begripsbepalingen

Plagen

Je kunt van plagen spreken, als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij leerlingen die elkaar aardig vinden. Het kan een steekspel met woorden zijn of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen leerlingen, zeker in de bovenbouw en in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor staat hierbij centraal.

Ruzie of conflict

Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is. Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden.

Pesten

Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaaldelijk en gedurende langere tijd door anderen behandeld wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden. Dit kan variëren van woordgrapjes tot structureel geweld en afpersing.

Pesten kan psychisch, fysiek of seksueel geweld zijn van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van een of meer leerlingen. De gepeste leerling(en) zijn niet in staat zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat de leerling(en) buiten (een deel van) de groep komt te staan.

Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en/of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

Mediation

In het respectprotocol wordt gesproken over mediation. Met mediation wordt bedoeld: “het voeren van een gesprek tussen de betrokken partijen”. Bij dit gesprek zit meestal de leerkracht, ook kan er een directielid bij aanwezig zijn, de IB-er, contactpersoon of anti-pestcoördinator. De mediation stappen die we op school toepassen zijn:

1. Wat is er gebeurd, volgens beide kinderen (verhaal laten doen);
2. Welk gevoel leverde dat bij beiden op;
3. Wat is de behoefte nu (voor beide kinderen);
4. Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol en aanvaardbaar zijn;
5. Evaluatiemomenten afspreken, als dat nodig is.

Preventie

De aanpak van onze school is in eerste instantie gericht op het voorkomen van respectloos gedrag op school. Er zijn omgangsregels opgesteld, welke zijn vastgelegd in de schoolgids en het zorgplan.

Leefstijl (1 t/m 8):

Daarnaast doet onze school met behulp van de Leefstijllessen aan preventie. Binnen de Leefstijllessen leren de kinderen respect te hebben voor elkaar en elkaar complimenten te geven. Het vertrouwen tussen de leerlingen onderling en de leerkrachten willen wij bevorderen door het houden van kringgesprekken, een op een gesprekken, samenwerken en het bevorderen van de zelfstandigheid. De kernpunten in deze aanpak zijn:

1. Let op jezelf.
2. Denk goed na over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. Hulp in de vorm van een maatje.
7. Duidelijk schoolbeleid (zie Schoolgids).
8. SCOL afname

SCOL:

De Sociale Competentie Observatielijst is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie, welbevinden en sociale veiligheid. Het meetinstrument SCOL is wetenschappelijk onderbouwd en voldoet aan de kwaliteitseisen die de Onderwijsinspectie stelt. De SCOL is een lijst, bestaande uit 27 vragen, die 2 keer per jaar digitaal wordt ingevuld door de leerkracht (tot groep 6) en door de leerlingen (vanaf groep 6). Een keer rond de herfstvakantie en de tweede keer in het voorjaar. De lijst bestaat uit 8 onderdelen:

1. Ervaringen delen: deelt de leerling met anderen wat hem bezighoudt, zowel positieve als de negatieve ervaringen? Heeft hij plezier met andere kinderen?
2. Aardig doen: benadert de leerling andere leerlingen op een positieve manier en draagt hij zorg voor anderen?
3. Samen spelen en werken: kan de leerling met anderen iets tot stand brengen: overleggen, afspraken maken en ideeën inbrengen?
4. Een taak uitvoeren: hoe gaat de leerling om met opdrachten? Denk hierbij niet alleen aan schoolse taken, maar ook aan andere taken, zoals de planten water geven, het bord schoonmaken, de klas opruimen en dergelijke.
5. Jezelf presenteren: hoe beweegt de leerling zich onder de mensen; hoe gemakkelijk maakt hij zich kenbaar?
6. Een keuze maken: gaat de leerling impulsief te werk? Blijft hij bij een beslissing? Hoe gemakkelijk hakt hij een knoop door? In hoeverre beslis de leerling zelf en in hoeverre laat hij zich leiden door anderen?
7. Opkomen voor jezelf: hoe gaat de leerling om met weerstand? Kan hij voor zichzelf zorgen? Vraagt hij op tijd om hulp?
8. Omgaan met ruzie: kan de leerling een verschil van mening of een belangentegenstelling oplossen, zonder dat het leidt tot een knallende ruzie?

Goed van Start (1 t/m 8):

Na de zomervakantie start elke leraar met een 'nieuwe groep'. De groep heeft elkaar een langere tijd niet gezien, waardoor het groepsvormingsproces van vooraf aan begint. De 1e maand van het schooljaar is daarom bij uitstek de tijd om te investeren in regels en routines in de klas. 'Goed van Start' is een aanpak die ontwikkeld is om samen met leerlingen de toon te zetten voor een positief klimaat in de groep: Aan het begin van het schooljaar organiseert de leerkracht 5 klassenvergaderingen. In deze vergaderingen stellen leraar en leerlingen gezamenlijk de regels en afspraken op voor de rest van het jaar. Door dit samen te doen zijn de verwachtingen meteen duidelijk en krijgen leerlingen vanaf het begin een verantwoordelijke rol bij de besluitvorming in de klas. Met Goed van Start wordt gewerkt aan het aanleren van verantwoordelijkheid en traint u tegelijkertijd de sociale vaardigheden van leerlingen.

Naar behoefte kan de leraar de lessen inzetten na iedere vakantie of wanneer de leraar merkt dat de groep het nodig heeft.

Vensters (6 t/m 8):

Via een online enquête wordt onder de leerlingen gemeten hoe tevreden ze zijn binnen de school.

Preventie digitaal pesten: gebruik van mobiele telefoon en/of i-pad op school (Schoolgids).

1. Het is niet toegestaan onder schooltijd en in de pauzes gebruik te maken van de mobiele telefoon, i-Pad of ander digitaal communicatiemiddel, behalve wanneer er toestemming is gegeven door de leerkracht.
2. Het maken van foto's of video's met een mobiele telefoon, i-Pad of ander digitaal apparaat, is verboden, behalve wanneer er toestemming is gegeven door de leerkracht.
3. Bij de aanvang van de lessen bergen de leerlingen hun mobiele telefoon, i-Pad of ander digitaal communicatiemiddel, op in hun kastje of in hun tas.
4. Het is niet toegestaan onder schooltijd gebruik te maken van (sociale) media. Denk hierbij aan sites zoals Facebook, Twitter, Instagram, etc.

Communicatie

Een goede samenwerking en communicatie tussen de school en het gezin is erg belangrijk. Je kunt hier dan ook een groot voordeel behalen. Daarom wordt hieronder beschreven wat u van beide scholen kunt verwachten en wat wij van u en uw kinderen verwachten. Ook wordt er aangegeven waar je terecht kunt bij eventuele vermoedens van pestgedrag.

Waar meld je pestgedrag?

Het pestgedrag wordt gemeld bij de leerkracht van de groep. Dit geldt voor zowel de leerling als de ouder. De leerkracht kan hulp vragen bij de anti-pestcoördinator, directie, IB of school contactpersoon..

In het geval dat een ouder of leerling het pestgedrag bij een andere partij wil melden, mag dat.

Anti-pestcoördinator: Laura Rotgans

School contactpersoon: Liesbeth Laoukili

Directie: Loes Viset, Wilma Gelderblom

IB: Elske Boeser, Tanja Vermeijden

SMW: Marlène Wijnaar

Wat u mag verwachten van de leerkrachten/medewerkers op onze scholen?

U mag verwachten dat de leerkrachten luisteren en respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: “een goed voorbeeld doet goed volgen.” Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt leerlingen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect. Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Pleinwacht: bij ons op school spelen de leerlingen regelmatig buiten onder toezicht van de pleinwacht. Degene die pleinwacht loopt is ten alle tijden een volwassene en iemand met een onderwijsbevoegdheid. Van de pleinwacht mag u verwachten dat hij/zij overzicht houdt en luistert naar de leerlingen. Wanneer er een conflict situatie plaatsvindt lost de pleinwacht dit met de leerlingen op. De pleinwacht communiceert mondeling, indien nodig, het conflict met de leerkracht.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen leerlingen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

1. U spreekt in het bijzijn van uw kind niet negatief over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook niet over u en uw kind.
2. U spreekt met respect over de leerkracht, dit doet de leerkracht ook over u.
3. Als u zich zorgen maakt over het welzijn van uw kind of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de leerkracht. Indien noodzakelijk kunt u ook terecht bij de directie. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te

zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Wat wordt er van de kinderen verwacht?

Wij verwachten van de kinderen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Wij leren van jongs af aan dat je dit doet door woorden te gebruiken. Denk hierbij aan zinnen als; “stop, ik vind het niet leuk”, “wil je ermee stoppen?”. Wanneer dit niet voldoende is, schakelt het kind de hulp van een leerkracht/medewerker in. Samen met de leerkracht/medewerker zal het conflict worden opgelost.

Samengevat: Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is. Voorbeeldgedrag van ouders en leerkrachten en communicatie tussen ouders en leerkrachten is daarbij van groot belang.

Redenen om pestgedrag aan te pakken

1. Het is traumatisch voor de gepeste leerling en sommige omstanders;
2. De sfeer in de klas wordt slecht;
3. De schoolresultaten worden minder;
4. De leerlingen leren verkeerd sociaal gedrag aan;
5. De leerlingen voelen zich niet veilig.

Vormen van pesten zijn:

1. Buitengesloten worden
2. Negeren
3. Roddelen
4. Belachelijk maken
5. Utlachen en schelden
6. Spullen afpakken of kapot maken
7. Achtervolgen en bedreigen
8. Fysiek geweld gebruiken
9. Seksuele intimidatie

Vormen van digitaal pesten zijn:

1. Anonieme berichten versturen;
2. Schelden, roddelen en bedreigen via computer of mobiel;
3. Foto's of video's verspreiden via (sociale) media;
4. Privé-gegevens verspreide via (sociale) media;
5. Wachtwoorden misbruiken;
6. Haat profielen aanmaken.

Signalen

Signalen dat een kind gepest kan worden:

1. Zij lijken vaak geen vrienden te hebben;
2. Ze worden vaak als laatste gekozen;
3. Ze hebben geen zin om naar school te gaan;
4. Ze proberen vaak dichtbij de leerkracht te blijven;
5. Ze vertonen gedrag dat op klikken kan lijken;
6. Ze zijn terughoudend en onzeker;
7. Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit;
8. De schoolresultaten verminderen;
9. Ze vertonen volgzaam gedrag; (worden daar vervolgens mee gepest)
10. Proberen af te kopen met geld of snoep;
11. Ze vertonen angstig gedrag of agressief gedrag;
12. Piepen en zuchten van klasgenoten;
13. Bij de pleinwacht blijven staan;
14. Verhullend computergedrag.

Het is belangrijk om als ouder/leerkracht signalen te herkennen die door een gepest kind worden afgegeven omdat kinderen niet altijd vertellen dat ze worden gepest. Redenen hiervoor kunnen zijn:

1. Het is een geleidelijk proces van plagen naar pesten;
2. Teleurstelling en schaamte gevoelens om ouders er over te vertellen;
3. Angst voor een beschuldiging; (“Waarom zeg je niets terug?”)
4. De problemen worden groter als er over gesproken wordt: “Klikspaan!”;
5. Niet mogen vertellen van de pester (bedreiging).

De werkwijze bij signalen van pestgedrag, vanaf de melding.

Stap 1: Hebben we te maken met ruzie of pesten. Bij ruzie gaat het om verschillende belangen. Bij pesten kan het ook om verschillende belangen gaan, maar is ook de intentie bij de pester aanwezig de gepeste fysiek en/of mentaal te beschadigen. Hieronder de stappen bij een voortslappende ruzie, de 1e signalen van pesten:

1. Inlichten ouders (door de leerkracht);
2. Verwerken oud-zeer in mediation veel aandacht geven en waar het werkelijk om gaat;
3. Afloop mediation met ouders bespreken.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de conflict hebbers (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar en anders gaan we verder met stap 2.

Stap 2: Afspraken maken om nieuwe ruzies te voorkomen en daarop een belonings- en sanctiesysteem te zetten. Mediation onder begeleiding van de leerkracht tussen pester en gepeste.

1. Wat is er gebeurd, volgens beide kinderen (verhaal laten doen);
2. Welk gevoel leverde dat bij beiden op;
3. Wat is behoefte nu (voor beide kinderen);
4. Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol en aanvaardbaar zijn;
5. Evaluatiemomenten afspreken, als dat nodig is.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met stap 3.

Stap 3: Signaleringsysteem pesten activeren door:

1. Aan kinderen te vragen pesten aan te geven bij de groepsleerkracht/ anti-pestcoördinator/ vertrouwenspersoon;
1. Alle ouders vragen pesten te melden;
2. Pleinwacht pesten te laten melden via een groepslogboek aan de groepsleerkracht.

Als pesten is gesignaleerd worden de volgende stappen (acties) ondernomen:

1. Melding naar ouders van gepeste en pester/meelopers dat er een pestsituatie is;
2. Mediationgesprek;
3. Alle betrokken ouders informeren over de afloop en de afspraken m.b.t. het mediationgesprek;
4. Mediationgesprekken en een gesprek in de klas;
5. Opstarten van een steungroep.
6. In de eerste twee weken, dagelijks een korte evaluatie, daarna wekelijks, totdat vier weken achter elkaar alles goed is gegaan. Daarna 1 x per maand tot drie maanden in de nieuwe groep (uiteraard met uitzondering van schoolverlaters). De nadruk tijdens de evaluatiegesprekken komt steeds meer te liggen op wat de factoren zijn, dat het (steeds) beter gaat.
7. Voortgang met I.B.-er bespreken en vastleggen.

Vanaf deze stap houdt de leerkracht alles bij in het “respect-verslag”.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met stap 4.

Stap 4: Pesters en meelopers.

Aanspreken ouders van pesters en meelopers op het gedrag van hun kind, want niet alleen voor gepeste, maar ook voor pesters en meelopers is de situatie niet gezond. Het pesten moet stoppen.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met stap 5.

Stap 5: Bestrafen van pestgedrag, plus gesprek na schooltijd en ouders informeren.

1. Wekelijks een gesprek over de goede momenten (band aanhalen/verstevigen, vaak willen kinderen wel stoppen voor jou als leerkracht).
2. Groepsoefeningen doen om de groepsbinding te versterken (oefeningen van vertrouwen). Deze oefeningen kunnen bijvoorbeeld komen uit “Leefstijl” of “Goed Van Start”.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met stap 6.

Stap 6: Ouders en kind duidelijk maken, dat pesten nu gaat leiden tot time-out en als dat ook niet zal werken, dat de school dan tot schorsing zal overgaan. Dit gesprek wordt gevoerd door de directeur en groepsleerkracht en eventueel intern begeleider.

Therapie aankaarten.

Wekelijks een gesprek over de goede momenten (band blijven aanhalen/verstevigen, vaak willen kinderen wel stoppen voor jou als leerkracht).

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met stap 7.

Stap 7: Tijdelijke overplaatsing/time-out van de pester naar een andere klas om de eigen klas veiligheid te bieden zodat ze zich durven te uiten.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met stap 8.

(Tussenstap, optioneel): (ouders van) gepeste kinderen. Indien het gepeste kind niet durft op te komen voor zichzelf of assertief-onvriendelijk opkomt voor zichzelf, en / of als het kind te weinig zelfvertrouwen (meer heeft), groepscoodes niet doorziet, dan kan bij de ouder een buitenschoolse SEO-training (sociaal- emotionele ontwikkeling) of een buitenschoolse therapie worden aangekaart, om het kind te leren vriendelijk-assertief voor zichzelf op te komen, groepscoodes te leren ontcijferen en toe te passen en zelfvertrouwen te herwinnen.

Stap 8: Schorsing van de pester en als ouders zich onttrekken aan hun verantwoordelijkheid kan overwogen worden een AMK-melding (Advies Meldpunt Kindermishandeling) te doen. Denk aan overleg met bestuur en melding richting MR.

De reden van schorsing bespreken met de groep. Opletten dat de groep niet de gepeste de schuld gaat geven.

Als de pester weer in de klas komt, eventueel niet in dezelfde pauze laten meespelen en indien nodig (bescherming gepeste) moet de leerling zich voor schooltijd eerder melden en mag hij/zij later pas weg. Het is niet erg om dit voor de pester zo gezellig mogelijk te maken, want dat voorkomt te veel wrok gevoelens en kan de band met de leerkracht verstevigen. Als pester aangeeft, dat dit niet meer nodig is, kan hem/haar dit vertrouwen geschonken worden.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met stap 9.

Stap 9: Verwijdering van school volgens de juiste juridische procedures. (Eventueel nog exit gesprek leerling en ouders).

Digitaal pesten

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties maar dit gaat vaak samen met pesten in de "echte wereld". Zoals al eerder vermeld mogen de kinderen op school niet op sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, enz.). Wanneer er door kinderen of ouders wordt gemeld dat er sprake is van digitaal pesten worden de ouders van de pesters hiervan op de hoogte gesteld. Verder worden de stappen gevolgd zoals deze zijn opgenomen in het respectprotocol.

School maakt gebruik van een aantal tips tegen digitaal pesten:

1. Vertel aan je ouders dat cyberpesten plaatsvindt. Het is nooit jouw schuld dat een ander iets vervelends naar jou toe stuurt op internet. Niemand heeft het recht om jou te pesten;
2. Bewaar alles wat met pesten te maken heeft op je computer als bewijsmateriaal;
3. Reageer niet op het cyberpesten;
4. Blokkeer mensen die jou pesten op internet;
5. Meld (internet)pesten van medeleerlingen op school. Overleg met je ouders en school de te nemen stappen. Spreek af wie wat gaat doen en zet dit zwart op wit.
6. Voor de ouders: sommige kinderen vertellen niet dat ze gepest worden via internet, omdat ze bang zijn dat ze niet meer mogen internetten. Maak duidelijk, dat uw kind gewoon mag blijven internetten.
7. Bij vervelende youtube filmpjes lees de tips op de politiesite:
<http://www.vraaghetdepolitie.nl/sf.mcgi?193>.

Samenwerking

Op onze school werken we samen met een aantal externe zorginstanties. Hieronder kunt u de instanties vinden waar wij mee samenwerken:

1. Wijkteam: MEE (wijkteam) ondersteunt, in samenwerking met Isatis Care, cliënten en professionals met de Sociale kaart. De Sociale kaart bestaat uit meer dan 50.000 organisaties rond arbeid, onderwijs, wonen, welzijn en zorg en wordt dagelijks beheerd door MEE via de Sociale Kaart Nederland Coöperatie U.A. Ruim 15 jaar heeft MEE veel kennis en ervaring opgedaan bij het opbouwen van deze professionele en betrouwbare Sociale kaart. Ruim zeventig gemeenten, honderden organisaties en duizenden professionals en cliënten gebruiken deze data dagelijks om informatie te vinden en mensen op weg te helpen. Isatis Care is de ICT-partner die het beheren en raadplegen van de Sociale kaart mogelijk maakt. MEE is er om te zorgen dat alle mensen mee kunnen blijven doen.
2. PPO: Passend Primair Onderwijs. Wat is passend onderwijs? Simpel gezegd: onderwijs dat passend is voor ieder kind. Het basisonderwijs is verplicht om aan alle Rotterdamse kinderen een passend onderwijsaanbod te bieden. Dit doen wij met ondersteuning van PPO Rotterdam. Wanneer een kind ondersteuning nodig heeft omdat hij/zij moeite heeft met leren krijgen wij ondersteuning. Ook wanneer een kind hoogbegaafd is, een lichamelijke beperking heeft of ondersteuning kan gebruiken op het gebied van gedrag krijgen wij hulp vanuit deze organisatie.
3. CJG: CJG Rijnmond biedt preventieve jeugdgezondheidszorg en maakt zich sterk om een volledig zorgaanbod in de wijk te kunnen aanbieden voor alle leeftijden. Daarbij werken zij samen met professionals. Om er op tijd voor elk kind te zijn werken zij vooral samen met het gezin. Ze geven handvatten aan ouders om zelf de thuissituatie te verbeteren. De kerntaken van het CJG zijn; het bieden van opvoedondersteuning, het monitoren van ontwikkeling van kinderen, het verlenen van de basis medische zorg, het uitvoeren van het rijksvaccinatieprogramma.
4. Schoolmaatschappelijk Werkster: Marlène Wijnaar. De SMW biedt hulpverlening en opvoedondersteuning aan leerlingen en gezinnen. Het kan zijn dat leerlingen worden gescreend door de SMW en dat er bij zorgwekkende signalen een hulpplan wordt gemaakt. De SMW voert korte begeleiding zelf uit, ondersteund de school of betreft aanvullend externe hulpverleners indien noodzakelijk.

Klachtenregeling

De klachtenregeling kunt u vinden in de schoolgids op pag. 32.

Verslaglegging

Bij gesprekken met ouders wordt een verslag gemaakt, dat u als ouder mag inzien en eventueel aanvullen. Dit kan worden aangevraagd bij de leerkracht. De leerkracht zal met u een afspraak maken bij de directie. U kunt dan samen met een directielid het verslag inzien. Deze verslaggeving wordt uitgevoerd door de leerkracht. De leerkracht schrijft een kort verslag in ESIS (leerlingvolgsysteem). Dit verslag wordt geregistreerd onder Ontwikkeling - Gedrag.

Pesten: op het moment dat het protocol in werking is getreden vindt er vanaf stap 3 een extra vorm van verslaglegging plaats. In dit geval is er sprake van een pestsituatie. In dit geval wordt het volledige proces vastgelegd in het “respect-verslag”. Ook dit mag ingezien en aangevuld worden door ouders. De leerkracht legt hierin gesprekken en incidenten vast die te maken hebben met het pestgedrag. De pleinwacht evalueert na iedere pleinwacht met de leerkracht hoe de pleinwacht is verlopen. Indien nodig schrijft de pleinwacht een kort verslag in het “respect-verslag”. Vanaf het moment dat er een “respect-verslag” wordt gemaakt wordt dit in ESIS geplaatst. Het document wordt als bijlage toegevoegd in het verslag, ook dit wordt geregistreerd onder Ontwikkeling - Gedrag.

Het “respect-verslag” is te vinden op de X-schijf van de school. Wanneer er een “respect-verslag” wordt gemaakt wordt dit door de leerkracht doorgegeven aan de anti-pestcoördinator.

Voor de leerkracht:

1. X-schijf - protocollen - respectprotocol – verslaglegging (jouw groep)
2. Maak daarin een mapje aan met de naam: respectverslag (naam leerling). Voer hier de naam van de leerling in voor wie het protocol in werking is getreden.
3. Sla hierin het respectverslag op onder de naam van de registratiedatum. (Dus als je het verslag op 2 maart 2019 maakt, dan heet je document; “2 maart 2019”).
4. Je maakt telkens een nieuw document, dat sla je steeds op dezelfde plek op.
5. In het verslag mag je de naam van de leerlingen voor wie het respectprotocol is gemaakt volledig gebruiken. Voor alle betrokkenen gebruik je alleen de voorletter.
6. Wanneer je voor de betrokkenen een duidelijke registratie wil maken (indien nodig) dan schrijf je dit in ESIS in het dossier van de betrokkenen.

Afwijken van het respectprotocol

De school kan afwijken van het respectprotocol, indien dit noodzakelijk wordt geacht om de pestproblematiek beter aan te pakken. De direct betrokkenen worden hiervan op de hoogte gesteld. We streven er uiteraard naar om wijzigingen in onderling overleg te doen.